

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter

Citation: Winther, Christian: "Poetiske Skrifter", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. XVI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-winterchr01val-shoot-idm139972050099520/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

en vis Forbindelse, en egen ustadig Ligevægt, er her traadt frem i deres Modsætning og har spaltet Digterens Livsfølelse til Roden. Det er en Fantasi af en Digter, der nødstedt i tom, splittet Selvlede og Selvrefleksion griber efter den landlige Idyl som efter et Uskyldighedens og Renhedens tabte Barnsdomsland. Et Digt af en egen symptomatisk Rækkevidde ved Indgangen til den »moderne« Litteratur, der bliver til i disse mærkelige Aar i 1830erne, hvor en Epoke, den klassiske, var tilende og en ny satte ind.

Denne Grundstemning af Lede og Fortvivlelse gentages indtil Monotoni og Maner i Digtsamlingerne fra denne Periode. To Digte hæver sig ved deres Betydning ud fra de andre, den lyriske Digtcyklus »Annette« og Romancen »To Elskende«. Det er samme Livsbillede, i moderne og middelalderlig Iklædning. I begge Digte skildres, hvorledes Skæbne bryder ind i en Mands og en Kvindes fuldkomne Lykke. I ingen af Digtene gives i Handlingen nogen Forklaring paa, hvad det er, der volder Ulykken. Det er, som om Digteren demonstrativt har villet paapege: saadan er Livet, netop saa meningsløst. Selv det skønneste og højeste i Menneskelivet, Kærligheden, er kun en straalende Sæbeboble, der i næste Øjeblik kan briste og kun efterlader den bitre Smag.

I »Annette« er denne gennemtrængende Dissonans saa voldsom, at den har sprængt Digtets Ramme og kunstneriske Helhed. I »To Elskende«, der er senere og mere paa Afstand af Digteren, er den kunstneriske Form bevaret og Livsbilledet af stor tragisk Kraft, enestaaende ved sin Spændvidde.

Winthers Digtning fra Trediveerne frembyder saaledes Billedet af en Digtning under Forvandling. Men Nydannelserne har ikke fortrængt det oprindelige Lag fra Ungdomsdigtningen, der tvertimod synes at vokse i Vægt og Betydning. Romancer og Naturdigte og Folkelivsbilleder udgør en væsentlig Del af Forfatterskabet gennem hele Perioden. En fædre-

landsk Romance som »Vaabendragerens Ed« og »Sielland« med sin Række af skiftende Billeder af dansk Natur og Historie betegner hver i sin Genre Højdepunkter i, hvad vi har kaldt Winthers folkelig-nationale Digtning.

Winthers Digtning havde faaet en større Variationsrigdom og et større Tankeindhold end i den første Periode. Paa den anden Side er det aabentbart, at der er Sider af det ny, der truede med at angribe den i dens Livsnerve: dens Friskhed og Naivitet, dens Folkelighed og danske Tone. Der manglede endnu hos Digteren den Oplevelse, der kunde smelte alt sammen til eet og redde ham fra at ende i »den tomme Syge« og en vis klagende Monotoni. Der manglede et Punkt, hvorfra den nye vundne Mangfoldighed lod sig overskue og beherske.

*

Det ny Lag i Winthers Digtning, vi her har beskrevet, tilhørte det indenfor Tidens Litteratur, som man den Gang kaldte »modern« Poesi. Denne moderne Retning kom samtidigt frem i disse Aar hos Forfattere som Paludan-Müller, Heiberg, Hertz, Aarstrup, delvis Bødtcher. Poul Møller havde ogsaa været under Indflydelse af disse Strømninger, men hurtigt reageret imod dem. Overalt møder man de samme Træk. En vis Æsteticisme, der i Kunsten viser sig som en større Interesse for Formen i sig selv, en bevidst kritisk Smag. En Æsteticisme, der ogsaa havde gennemtrængt Livsvanerne og som i de digteriske Skildringer af Nutidslivet røber sig som en Forkærlighed for Elegance og Luksus i Udstyr, en Smag for kostbare Silkestoffer, ædle Metaller, for fine Vine og kræsent udsøgte Retter. Alt sammen Udtryk for hvad vi har kaldt *Byen* og *Selskabet*. Lovene for denne Bykultur har Heiberg skrevet i sine »Bidrag til en æstetisk Moral«. Fundamentalest viser dette moderne sig i den stadigt voksende Interesse for det erotiske. Kærligheden, ikke som en stærk og hel Følelse, men som Lidenskab og Pas-